

VẤN ĐÁP HỌC PHẬT

KỶ 81

Chủ giảng: pháp sư Tịnh Không

Thời gian: 28/09/2007

Địa điểm: Hiệp hội giáo dục Phật-đà Hồng Kông

Chư vị pháp sư, chư vị đồng học, mời ngồi. Hôm nay có 35 câu hỏi, chúng ta y theo thứ tự để giải đáp, trước hết là đồng tu Hồng Kông, có 9 câu hỏi.

Hỏi: Câu thứ nhất, xin hỏi ý nghĩa chân thật của câu “trụ tâm một chỗ, không việc gì chẳng xong”. Phải làm sao mới có thể thật sự đạt được tiêu chuẩn này?

Đáp: Thế Tôn đối với câu giáo huấn này, trong kinh luận Đại tiểu thừa đã nói rất nhiều, do đây có thể biết, câu nói này, khi Thế Tôn còn tại thế thường hay nêu ra. Thường hay nêu ra, vậy thì đây là câu nói rất quan trọng. “Trụ tâm một chỗ” có sâu cạn khác biệt không như nhau, có pháp thế gian và xuất thế gian không như nhau, đương nhiên tác dụng của nó cũng không giống nhau. Gần đây chúng tôi đọc được ở trong kinh Hoa Nghiêm, vừa mới đọc xong đoạn kinh luận này, “*đắc tam muội tịch dụng không ngăn mé*”, tịch chính là nhập định, chính là trụ tâm một chỗ, dụng là khởi tác dụng. Cho nên, bạn hiểu được đây là định, công phu của nó cạn sâu không như nhau, theo tiêu chuẩn của pháp Đại thừa, trụ tâm một chỗ chính là trong tâm Bồ-đề đã nói là tâm chân thành, tâm chí thành. Tâm chí thành là chân tâm của bạn, là bản tánh của bạn, từ trên đây mà nói bạn vốn dĩ là Phật, câu nói này không giả chút nào, là chân tâm của bạn. Hiện nay bạn mê mất chân tâm rồi, mê mất chân tâm thì biến thành vọng tâm, vọng tâm là không thật, không thật chính là nói tâm của bạn là giả, không phải là chân tâm; không thành, tâm của bạn là hư ngụy. Chúng ta không nói người khác, mà nói chính mình, bạn sẽ thấy tâm của mình là giả, là hư ngụy, ý niệm của bạn đang thay đổi trong từng sát-na, ý niệm trước nói đúng, ý niệm sau nói sai, lập tức phủ định ngay, chính là bạn không thành thật với chính mình. Chính mình còn không chịu trách nhiệm với chính mình, làm sao bạn có thể làm tốt công việc được? Làm sao bạn có thể xây dựng được niềm tin? Đây là điều rõ ràng dễ thấy.

Chân thành, chân không phải là hư vọng, bạn thử nghĩ những điều Phật giảng ở trong Tam Thừa Kinh Giáo, vũ trụ bao la, đâu là chân thật? “*Phàm những gì có tướng đều là hư vọng*”. Tướng này không những là vật chất, mà còn bao gồm cả hiện tượng tinh thần trong đó. Nói đến Pháp Tướng Duy Thức thì bạn càng dễ hiểu hơn,

a-lại-da đều là giả, đều không phải thật. Bạn xem những pháp hữu vi được liệt kê trong Bách Pháp, pháp hữu vi không phải là thật, pháp vô vi là thật. Cái đầu tiên trong pháp hữu vi chính là a-lại-da, thứ hai là mạt-na, thứ ba ý thức, thứ tư là năm thức đầu. Tâm là hư vọng, tâm sở là hư vọng, bất tương ưng hành pháp là hư vọng, đều không phải là thật. Sắc pháp và vật chất thì sao? Vật chất là y theo chúng mà khởi, cũng không phải thật. Cho nên trong Bách Pháp thì 94 loại pháp hữu vi này bao gồm tất cả pháp thế xuất thế gian, quy nạp nó thành 94 loại, toàn là hư vọng không thật. Cái thật là gì? Cái thật là vô vi. Trong vô vi có tương tự vô vi, có chân thật vô vi, vô vi chân thật chỉ có một, cái sau cùng gọi là chân như vô vi. Tâm an trụ ở chân như vô vi thì người này đã thành Phật rồi, đó gọi là trụ tâm một chỗ, không việc gì chẳng xong, đó là thật. Ở đây nói bạn chứng đắc chân như, bạn minh tâm kiến tánh. Tánh là gì? Tánh chính là chân như.

Hình dáng của chúng đắc chân như là gì? Hình dáng mà đại sư Lục Tổ Huệ Năng nói, nói được rất hay, đơn giản rõ ràng: chân như thanh tịnh, chân như không sanh không diệt, chân như đầy đủ vạn pháp. Đầy đủ vạn pháp này rất khó hiểu, vô lượng trí tuệ, vô lượng đức năng, vô lượng tướng hảo thấy đều đầy đủ, toàn bộ vũ trụ chính là đầy đủ ở trong chân như. Chân tâm từ trước tới nay chưa từng dao động, không giống như vọng tâm của chúng ta, vọng tâm là ý niệm này tiếp nối ý niệm kia mà đến, cho nên vọng niệm lăng xăng, niệm niệm không trụ, đây là vọng tâm. Phía sau nói năng sanh vạn pháp, toàn bộ samsara vạn tượng trong vũ trụ đều là chân như biến hiện ra. Quả địa Như Lai thật sự thì trụ tâm một chỗ, đây là quả vị Phật cứu cánh viên mãn. Tiếp theo nói, 41 giai vị pháp thân đại sĩ trong kinh Hoa Nghiêm cũng là trụ tâm một chỗ, chính là chân thành. Vì sao chân thành vẫn có nhiều cấp bậc đến như vậy? Cấp bậc này là tập khí vô minh từ vô thủy còn mang theo, là từ chỗ này mà nói, chúng ta ở trong kinh Hoa Nghiêm nói được rất rõ ràng. “*Không việc gì chẳng xong*” là giống như Quán Thế Âm Bồ-tát có 32 ứng thân, ngài có thể cùng chúng sanh trong thập pháp giới, trong thập pháp giới có Bồ-tát, có Phật, các ngài chưa kiến tánh, các ngài cũng là chúng sanh; cảm ứng đạo giao với chúng sanh thập pháp giới, đáng dùng thân gì để độ thì hiện thân đó. Thân không có tướng nhất định, pháp không có pháp nhất định, nên dùng phương pháp gì để giúp họ khai ngộ, giúp họ quay đầu thì dùng phương pháp đó, cho nên phương pháp là vô lượng vô biên. Không chỉ có 84.000 phương pháp. Đây là “không việc gì chẳng xong” của Như Lai, Pháp thân Bồ-tát, là cõi Thật Báo Trang Nghiêm trong bốn cõi.

Chúng ta lại hạ xuống một bậc, hạ một bậc là cõi Phương Tiện Hữu Dư, đó chính là tứ thánh pháp giới; Phật, Bồ-tát, Thanh văn, Duyên giác ở trong thập pháp giới cũng là trụ tâm một chỗ. Các ngài trụ tâm ở chỗ nào? Tâm của các ngài là vọng tâm, không được tính là chân tâm, vẫn là a-lại-da, nhưng các ngài giác ngộ. Cho nên trong đây có mê ngộ, lục đạo phàm phu là mê, tứ thánh pháp giới là ngộ. Tuy ngộ nhưng vẫn không thể chuyển a-lại-da thành đại viên trí, vẫn không thể chuyển, ở trong đó các ngài dùng công phu để chuyển, cho nên chỗ các ngài trụ chính là chánh giác, niệm niệm giác mà không mê. Điều này thông thường nói là gì? Trụ bát-nhã, không mê hoặc. Lục đạo phàm phu là niệm niệm mê hoặc điên đảo, không có bát-nhã, chính là không có trí tuệ. Nhiễm và tịnh này không như nhau, hoặc là nói Bồ-tát trong tứ thánh pháp giới trụ vào tâm thanh tịnh, tâm thanh tịnh sanh trí tuệ, tâm thanh tịnh và chân tâm rất gần nhau. Bạn xem chân thành, phía dưới là thanh tịnh, ở rất gần nhau, các ngài trụ tâm ở chỗ này, tâm trụ ở đây.

Ngày nay chúng ta muốn học Phật, đặc biệt là Tịnh độ tông, Tịnh độ tông tu cái gì? Là tu tâm thanh tịnh. Tâm tịnh ắt cõi Phật tịnh. Đâu là Tịnh độ? Tâm tịnh cảm được chính là Tịnh độ, đạo lý này rất rõ ràng. Tâm thanh tịnh đó của chúng ta cũng đã quá khó rồi, rốt cuộc tâm thanh tịnh là gì cũng không biết, cho nên pháp môn Tịnh tông có phương tiện đặc biệt, điều này trên hội Lăng Nghiêm gọi là phương tiện tối sơ, là A-di-đà Phật, bạn trụ tâm vào A-di-đà Phật. Đây không phải là miệng niệm, miệng niệm mà trong tâm vẫn có vọng niệm thì không được; trong tâm thật có A-di-đà Phật, ngoài A-di-đà Phật ra thì không có gì cả, bạn dùng tâm này thì bạn nhất định vãng sanh. Khi còn chưa vãng sanh thì sống ở trên thế giới này, bất luận là làm việc gì, bạn đều sẽ làm được rất viên mãn, vì sao vậy? Tâm của bạn là định, tâm của bạn không tán loạn, trong tâm của bạn không có vọng tưởng, sự việc đến rồi, vừa tiếp xúc thì dùng trí tuệ để xử lý, không phải là vọng tưởng để xử lý. Ta muốn suy nghĩ xem làm như thế nào, làm ra sao, chính là dùng vọng tưởng xử lý; không cần phải nghĩ, vấn đề vừa đến thì tự nhiên sẽ có cách ứng phó cho bạn, làm được rất viên mãn. Giống như Thích-ca Mâu-ni Phật vậy, khi Phật còn tại thế, bạn xem bao nhiêu người thỉnh giáo ngài, đưa ra câu hỏi, lúc nào Phật cũng lập tức trả lời ngay, tuyệt đối không nói phải suy nghĩ một chút, không hề có; lập tức liền trả lời cho bạn, liền giải quyết cho bạn, tổ sư đại đức cũng là như vậy.

Tôi thân cận đại sư Chương Gia được 3 năm, khi chúng tôi đưa ra câu hỏi cho đại sư, ngài không lập tức trả lời ngay, ngài đều là đợi rất lâu rồi mới giải đáp. Đó

không phải là không lập tức trả lời cho bạn, mà do tâm khí của bạn bao chao. Phương pháp dạy học này cao minh, nhất định phải xem tâm của bạn định lại đã, vậy mới có thể tiếp nhận. Tâm không định thì không tiếp nhận được, nói cho bạn, gọi là gió thoảng qua tai, ở đây vừa nghe xong rồi, bước ra ngoài cửa liền quên mất, vậy đâu có tác dụng gì? Tôi theo ngài 3 năm đều là như vậy. Có nghi hoặc hướng về ngài để thỉnh giáo, ngài đều là rất tĩnh, vô cùng an tĩnh nhìn tôi, để chính tôi cũng tĩnh trở lại, vậy mới tiếp nhận được sự dạy dỗ của ngài. Ngài đâu phải suy nghĩ? Nhìn thấu, buông xuống rồi, ngài còn phải nghĩ suốt nửa tiếng đồng hồ nữa sao? Không có đạo lý này. Cho nên từ trong sự giáo dục của ngài, chúng tôi vô cùng khẳng định rằng học tập nhất định phải chuyên chú thì mới thật sự có thể học thành. Vậy chúng ta thử nghĩ xem, chúng ta tiếp xúc với rất nhiều học trò này, tâm đều không thể chuyên chú, chính là nói trụ tâm một chỗ thì họ mới có thể học được gì đó; tâm của họ tán loạn, học không được.

A-la-hán, Bồ-tát trụ vào bát-nhã! Vậy phạm phu trong lục đạo như chúng ta, tâm của chúng ta trụ vào chỗ nào? Đương nhiên học Phật rồi, biết là chúng ta phải trụ vào thanh tịnh bình đẳng. Kinh Vô Lượng Thọ đã nói với chúng ta “Thanh tịnh bình đẳng giác”, bạn không cần phải để ý đến giác, chỉ cần thanh tịnh bình đẳng thì giác sẽ hiện tiền. Thanh tịnh bình đẳng giống như là nước, giác là soi chiếu, nước thanh khiết, nước bình đẳng, thì nó tự nhiên sẽ khởi tác dụng soi chiếu; tâm không thanh tịnh, không bình đẳng, thì không có tác dụng soi chiếu. Vậy tác dụng là gì? Tác dụng là ý thức, ý thức chính là phân biệt chấp trước. Phân biệt của thức thứ sáu, chấp trước của thức thứ bảy, phân biệt chấp trước sẽ sinh ra rất nhiều sai lầm. Bạn phải hiểu rằng trong chấp trước có tự tư tự lợi, có tham sân si mạn. Bạn xem bốn phiền não lớn của mặt-na thức thường theo nhau, cái đầu tiên là ngã kiến, ngã kiến chính là tự tư tự lợi; ngã ái, ái chính là tham; ngã si chính là ngu si; ngã mạn, mạn chính là sân giận, đây là tham sân si, tự tư tự lợi tham sân si. Hiện nay chúng ta nói là bộ phận tinh thần, có những thứ này thì chúng sẽ hiện hành, sẽ biến thành vật chất, tướng phần liền khởi lên.

Cho nên tham sân si mạn là phiền não cố hữu, không phải là học được, chỉ cần vừa mê thì nó tự nhiên khởi lên. Rốt cuộc là do thứ gì biến ra? Nói cho các vị biết, là trí tuệ đức năng. Bạn xem Phật nói: “*hết thảy chúng sanh đều có trí tuệ đức tướng Như Lai*”, khi vừa mê thì trí tuệ biến thành phiền não, đức liền biến thành tạo nghiệp, tướng liền biến thành lục đạo tam đồ, trong khoảng sát-na thì nó đã biến ra! Cái cố

hữu này không phải là nói trong đời quá khứ, đời đời kiếp kiếp đã nhiễm những thứ không tốt này, không phải là ý nghĩa này. Điều này đương nhiên cũng có, đây là ý nghĩa thứ hai, ý nghĩa thứ nhất chính là bạn mê mất tự tánh, đã làm méo mó đi trí tuệ công đức trong tự tánh rồi, chuyển biến thành những thứ này, phải biết điều này.

Ngày nay chúng ta học Phật, hy vọng ngay trong một đời này phải có thành tựu thật sự, thành tựu chân thật, chúng ta an trụ tâm của mình ở A-di-đà Phật. Đại sư Liên Trì về già chính là một câu Phật hiệu, bất kỳ người nào thỉnh giáo với ngài, Ngài đều là “Nam-mô A-di-đà Phật”, không nói câu thứ hai, đây là tổ sư một đời. Ở thế gian, chúng ta vẫn có thân thể lưu tại thế gian, xử sự đãi người tiếp vật, chúng ta nói điều đơn giản nhất, điều thiết thực nhất, bạn trụ tâm ở trong Thập Thiện Nghiệp Đạo là đúng rồi, tâm của bạn là tâm gì? Là tâm thập thiện. Đừng coi thường thập thiện, thập thiện rất rộng lớn, sâu rộng không bờ mé; cạn nhất ở cõi người là thánh hiền của nhân gian, lại nâng lên đến cõi trời, rồi nâng lên Thanh văn, nâng tiếp lên Duyên giác, Bồ-tát, Phật, làm được thập thiện viên mãn là quả địa Như Lai. Bạn làm thế nào có thể thấy rõ thập thiện? Tâm trụ ở thập thiện thì tâm của bạn là thiện; bạn tu Tịnh độ, tâm của bạn tịnh. Bạn xem chúng ta trụ tâm ở thanh tịnh, trụ tâm ở thiện, thiện, không để mảy may bất thiện xen tạp, thiện này là thiện của Bồ-tát; phàm phu làm không được, phàm phu vẫn có vọng tưởng phân biệt chấp trước xen tạp. Không để mảy may bất thiện xen tạp, đó là người nào? Cấp bậc thấp nhất đó là người minh tâm kiến tánh, kiến tánh thành Phật, trong kinh Hoa Nghiêm gọi là 41 giai vị pháp thân đại sĩ, như các ngài thì mới có thể làm được.

Chúng ta phải nỗ lực hết sức giảm thiểu bất thiện, cách tu như thế nào? Điều đầu tiên bạn phải học điều mà đại sư Lục Tổ Huệ Năng dạy bạn, “không thấy lỗi thế gian”, tâm của bạn mới thiện được. Thấy lỗi thế gian thì như thế nào? Lại có bất thiện xen tạp rồi. Hết thấy chúng sanh, phàm phu ở trong lục đạo đều là thiện ác lẫn lộn, bạn chỉ nhìn vào mặt thiện của họ, bạn đừng nhìn vào mặt ác của họ thì bạn mới có thể tu được tâm thiện, mới có thể tu được không để mảy may bất thiện xen tạp. Nếu bạn thường hay thấy người này không đúng, người kia không đúng, ngày ngày bạn xen tạp, tâm thiện của bạn không viên mãn, đời này không thể viên mãn. Quán cái này, quán cái kia, quán đông, quán tây, quán đến sau cùng chính mình vẫn phải vào tam đồ, quả báo của bạn vẫn là ngạ quỷ, địa ngục, súc sanh, bạn chạy không thoát. Bạn nói xem bạn chịu thiệt thòi quá lớn! Nói thật ra là quá oan uổng. Bạn quán những việc này để làm gì?

Dạy người cho tốt, phổ độ chúng sanh là chính mình làm tốt rồi thì khiến người khác cảm động, đây là thật. Ở xã hội hiện nay, không phải thời gian ngắn mà thấy được hiệu quả cảm động, thấy được hiệu quả nhanh lắm cũng phải mười năm. Người này thường hay hủy báng bạn, thường hay nói xấu bạn, bạn làm thế nào? Bạn thường hay nói lời tốt về họ, nhất định không có một mảy may tâm oán hận với họ. Cứ như vậy sau mười năm, họ sẽ nghĩ rằng: mình thì ngày ngày nói họ, họ vẫn ngày ngày tán thán mình. Cho nên cần thời gian mười năm thì lương tâm mới có thể thức tỉnh, họ mới cảm thấy trong cả đời này của mình, thật sự đã gặp được một người tốt. Vậy thì chúng ta muốn hỏi, người ngày ngày hủy báng mình, đặt điều sinh sự, hãm hại mình như vậy, người này có phải là người tốt không? Là người tốt. Vì sao là người tốt? Họ giúp ta tiêu nghiệp chướng, người học Phật phải hiểu đạo lý này. Họ nói rất nhiều điều không đúng về ta, sau khi ta nghe rồi, ta phải phản tỉnh lại xem mình có hay không, có thì sửa, không thì tránh, nhất định không được trách họ. Họ là người tốt, họ có thể nói ta, giúp cho ta có thể sửa lỗi đổi mới, thật sự là ân đức, là ân nhân, bạn còn có thể phê bình họ sao? Bạn còn đi trách móc họ sao? Bạn còn đi oán hận họ sao? Vậy được rồi, oan oan tương báo không bao giờ dứt, bạn kết oán với người ta thì bạn sai rồi.

Thật sự là từ vô thủy kiếp đến nay đều là sai, ngày nay gặp được Phật pháp mới hiểu rõ ràng, mới tường tận, không làm việc sai nữa. Chúng ta học Phật rồi, chúng ta hiểu được đạo lý này, y giáo phụng hành, đó là thật, bạn xem việc oan ức chịu thiệt cả đời này của tôi rất nhiều, nhưng tôi rất biết ơn. Những người đặt điều sinh sự, hủy báng tôi, có không ít người thật sự đã quay đầu, bởi vì sao? Tôi từ trước tới nay không nói một điều xấu về họ, từ trước tới nay chưa từng phê bình họ, tôi đều là tán thán, họ tiêu nghiệp chướng thay tôi, tôi rất cảm kích. Vậy thì sao? Vậy thì có thể hóa giải xung đột, hóa giải mâu thuẫn. Mâu thuẫn là có hai loại nguyên nhân, một loại là nghiệp nhân trong đời quá khứ, một loại là hiểu lầm ở hiện tại, đều không đáng để vào trong tâm. Chính mình rất rõ ràng, rất tường tận là trí tuệ, như như bất động là định công, tiếp nhận rồi thì chính mình tự kiểm điểm, sám hối, đây là công phu tu hành của mình, đây là công đức. Nếu bạn biết tu thì ngày ngày đang tích công lũy đức; nếu bạn không biết tu thì ngày ngày phê bình người, đốt sạch toàn bộ công đức mà bạn tu được, lửa thiêu rừng công đức, thiêu sạch sẽ. Vấn đề ở chỗ bạn có biết hay không? Bạn có hiểu hay không?

Ngày nay chúng ta làm người, học Phật làm người, tâm an trụ vào thuần tịnh thuần thiện, an trụ vào thuần tịnh, Tịnh độ của chúng ta nhất định thành công; an trụ vào thuần thiện, chúng ta có thể hóa giải được oán thân trái chủ ở hiện tiền và trong đời quá khứ, toàn bộ có thể hóa giải, thuần thiện có thể hóa giải. Thuần tịnh nhất định sanh Tịnh độ, tương ứng với tâm Bồ-đề. Điều kiện vãng sanh Tịnh độ là “Phát tâm Bồ-đề, nhất hướng chuyên niệm”, chúng ta đều trọn đủ, vậy thì đúng rồi. Cho nên, từ chỗ không nhớ lỗi của người khác mà hạ thủ. Chúng tôi xem thấy báo cáo của người Hawaii bản địa, tôi vô cùng cảm động, nguyên lý nguyên tắc ở trong đó nói hoàn toàn tương đồng với những gì Phật pháp nói. Người ngoài không có lỗi, lỗi là ở chính mình; thật sự không có lỗi, bất luận họ làm thiện, làm ác đều không có lỗi lầm. Vì sao vậy? Phàm những gì có tướng đều là hư vọng, họ đâu có lỗi! Là cùng đạo lý với lời mà đại sư Ngẫu Ích đã nói: “*Cảnh duyên không tốt xấu, tốt xấu ở nơi tâm*”, cảnh là hoàn cảnh vật chất, duyên là hoàn cảnh nhân sự, không có tốt xấu, cũng chính là nói không có lỗi lầm, không có tốt xấu, không có thiện ác; tốt xấu, thiện ác là ở tâm của mình, ở phản ứng của mình. Chúng ta dùng tâm thiện để phản ứng thì thế giới vô cùng tốt đẹp, không có điều gì là bất thiện; chúng ta dùng tâm bất thiện thì trên thế giới này không có thứ gì là thứ tốt cả. Là ở chính mình, không phải ở bên ngoài, bên ngoài không có, phải hiểu điều này. Bạn phải nghe hiểu, phải nghe cho rõ ràng, sau khi nghe rồi thì dùng vào trong đời sống, bạn sẽ rất vui sướng, “*học mà thường làm được, chẳng phải vui lắm sao*”, trong Phật nói là pháp hỷ sung mãn, là thật, không phải giả. Bạn xem ngày ngày tiêu nghiệp chướng, ngày ngày thêm lớn trí tuệ, vậy làm sao mà không vui sướng! Phải hiểu đạo lý này.

Hỏi: Chúng ta xem tiếp câu hỏi tiếp theo, thỉnh thoảng con nằm mơ thấy người thân đã qua đời hơn 20 năm trước, có phải biểu thị là họ vẫn chưa đầu thai không? Hay là đang ở cõi ngạ quỷ, phải nên giúp họ như thế nào?

Đáp: Sự việc này ở trong kinh Địa Tạng Bồ-tát Bản Nguyên đã nói rất rõ ràng, bất luận người thân quyến thuộc đã qua đời bao lâu, hoặc là bạn bè, người quen biết, bạn mộng thấy họ, đại khái nói không đầu thai thì là quá ít, tuyệt đại đa số đầu thai về đâu? Đến cõi ngạ quỷ. Là thật, quỷ và người là cảm ứng nhạy bén nhất, họ đến cầu bạn giúp đỡ, vì bạn hiện nay học Phật rồi, nên họ cầu bạn giúp đỡ. Bạn có thể tụng cho họ một bộ kinh, niệm mấy ngàn tiếng Phật hiệu, niệm mấy vạn tiếng Phật hiệu hồi hướng cho họ, như vậy là được. Nếu là người thân, là ông bà tổ tiên của

mình, vậy thì bạn có thể cúng cho họ một bài vị ở trong niệm Phật đường, mỗi ngày đều hồi hướng cho họ, làm như vậy là đúng rồi.

Hỏi: Một ngày nọ con nhìn thấy ở trên báo có tin “Cao tăng đắc đạo làm nghi thức sám tịnh cho một triệu lăm Trần phẩm Phật giáo nào đó”. Xin hỏi như thế nào gọi là đắc đạo? Tiêu chuẩn như thế nào? Do ai hoặc tổ chức nào đánh giá?

Đáp: Bạn hỏi rất hay, lời này của bạn không thể hỏi tôi, bởi vì tôi chưa tiếp xúc với họ. Nói chung không phải là tôi đánh giá, tôi không có tư cách để đánh giá. Bạn đi thử hỏi đơn vị tổ chức xem người nào đánh giá. Thế nào gọi là cao tăng đắc đạo? Y theo Phật pháp mà nói, đắc đạo là chứng quả, ít nhất là chứng quả Tu-đà-hoàn, vậy mới tính là đắc đạo. Ở trong Phật pháp Đại thừa, như mức độ thấp nhất trong kinh Hoa Nghiêm, các ngài đã chứng đắc Bồ-tát Sơ tín vị, là chứng quả vị này. Trong thời đại này, chứng quả được xem là cao tăng, người chứng quả đó không giống như phàm phu chúng ta, đúng thật là các ngài phiền não nhẹ, trí tuệ tăng. Bồ-tát Sơ quả và Sơ tín vị, các ngài đoạn phiền não là như nhau, chính là kiến phiền não trong kiến tư phiền não, 88 phẩm kiến hoặc đã đoạn tận, các ngài nhất định không có tự tư tự lợi. Vì sao vậy? Trong kinh Kim Cang đã nói: “Tướng ta, tướng người, tướng chúng sanh, tướng thọ giả”, các ngài phá rồi, bốn tướng không còn nữa, vậy mới có thể chứng được Tu-đà-hoàn; nếu vẫn có bốn tướng này thì các ngài chưa chứng quả, các ngài là phàm phu. Đây là tiêu chuẩn thấp nhất ở trong Phật pháp. Ngày trước ở Trung Quốc, trước đây thầy Lý từng nói với chúng tôi, quá nửa đều là Tam quả trở lên, Tam quả là A-na-hàm, đó thật sự không phải dễ dàng, đại khái là Bồ-tát Lục tín vị ở trong kinh Hoa Nghiêm. Thất tín là A-la-hán, phải là Ngũ tín, Lục tín, các vị thứ này.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, em trai con gần 30 tuổi, mặc dù có gia đình con cái nhưng vẫn chưa chín chắn, nay còn tính chuyện ly hôn, mẹ con rất đau lòng. Con định tụng kinh Địa Tạng để hồi hướng cho em, nhưng tự biết công lực không đủ, xin hỏi làm sao để giúp đỡ em ấy?

Đáp: Bạn phát tâm rất tốt, chỉ cần phát chân tâm, công lực không đủ thì Địa Tạng Bồ-tát sẽ gia trì cho bạn. Bạn hãy đọc báo cáo này của người Hawaii bản địa máy lượt, bạn sẽ có được linh cảm, bạn sẽ biết phải nên làm cách nào.

Hỏi: Câu hỏi thứ năm, xin hỏi thế nào gọi là nhất tâm bất loạn? Có phải là một ý niệm cũng không khởi mới tính là nhất tâm bất loạn không? Khi niệm Phật, trong tâm nghĩ đến A-di-đà Phật có phải là vọng niệm không?

Đáp: Nhất tâm bất loạn đối với người mới học mà nói, trong tâm nghĩ đến A-di-đà Phật là đúng rồi, từ chỗ này mà hạ thủ. Nhất tâm bất loạn có cạn sâu không như nhau, điều mà tổ sư Tịnh tông chúng ta đã nói: có lý nhất tâm, có sự nhất tâm, có công phu thành phiền. Trong tâm nghĩ đến có A-di-đà Phật, niệm niệm tiếp nối, đây là công phu thành phiền, có công phu này thì có thể vãng sanh, đây là công phu nhất tâm bất loạn sơ bộ; thật sự đạt được sự nhất tâm, sự nhất tâm là A-la-hán; lý nhất tâm chính là Bồ-tát, lý nhất tâm so với phá một phẩm vô minh, chúng một phần pháp thân trong Thiền tông, cảnh giới đó là tương đồng, cho nên lý nhất tâm là Pháp thân Bồ-tát. Ở trong kinh Hoa Nghiêm gọi là Bồ-tát Sơ trụ của Viên giáo, ở trong Biệt giáo là Bồ-tát Sơ địa, điều đó thật không dễ gì đạt được. Thế nhưng công phu thành phiền thì dễ, chẳng niệm gì cả, chỉ niệm A-di-đà Phật, vậy thì nhất định chính xác.

Hỏi: Thứ sáu, thường hay hướng về Phật Bồ-tát hoặc thần linh cầu nguyện, có phải là chấp tướng không?

Đáp: Phạm phu ở trong lục đạo, không thể không chấp tướng, sự chấp tướng này là sơ học, nếu thường xuyên nhận sự huân tập của kinh giáo Đại thừa, dần dần đối với tướng này bạn sẽ từng bước tan nhạt, từ chỗ chấp tướng đến không chấp tướng. Không chấp tướng thì có còn phải lay nữa không? Vẫn phải lay. Vì sao vậy? Lay cho người khác xem. Thích-ca Mâu-ni Phật đến thế gian này, vẫn thị hiện tám tướng thành đạo, ngài có chấp tướng không? Bạn nói xem ngài có chấp tướng không? Ngài không chấp tướng. Vì sao không chấp tướng mà vẫn phải hiện tướng này? Để cho chúng sanh xem, đó là lên đài biểu diễn, đó không phải thật, là muốn làm ra tấm gương tốt cho người khác xem, đây gọi là đại từ đại bi, đây gọi là phổ độ chúng sanh. Bạn không làm được hình tướng này thì chúng sanh không có chỗ học, họ không hiểu, cho nên Bồ-tát phải làm tấm gương tốt cho họ xem. Tuy làm ra tấm gương tốt, trong tâm hoàn toàn thanh khiết, không nhiễm mảy trần, tướng tức vô tướng, vô tướng tức tướng, tướng và vô tướng không hai, đây là chân thật không chấp tướng. So với tiểu thừa thì không như nhau, tiểu thừa là không chấp tướng, họ cũng không có tướng; Bồ-tát không chấp tướng, nhưng các ngài hiện tướng. Cho nên Bồ-tát là trung đạo, tiểu thừa gọi là thiên về chấp không.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, nếu giúp chúng sanh trợ niệm, có phải nhất định phải có tâm thanh tịnh và đức hạnh tốt đẹp hay không? Nếu chưa tu được tâm thanh tịnh, việc trợ giúp cho chúng sanh có phải là rất ít không? Vẫn nên tham gia trợ niệm không?

Đáp: Vấn đề này bạn đã trả lời rồi, bạn nói không sai, công phu chưa đạt, tâm không thanh tịnh thì công phu niệm Phật, công đức rất nhỏ. Rất nhỏ cũng giúp được. Bạn giúp thì tốt hơn là không giúp, dần dần trong quá trình giúp đỡ thì bạn dần dần bồi dưỡng chính mình, nâng cao bản thân, vậy thì đúng.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, câu hỏi thứ tám, học trò cho rằng hiện nay phóng sanh ở trong Phật môn có rất nhiều vấn nạn, chẳng hạn như thả một số loài chim nhỏ, nhưng chúng thường là không thể tiếp tục tự sinh tồn, nhiều khi phóng sanh ngược lại còn sinh ra tác dụng phụ. Từ góc độ nào đó mà xem, không bằng để xướng trồng cây, bởi vì trồng một cây tức là thả hết thả chúng sanh. Xin lão pháp sư khai thị.

Đáp: Cách nghĩ của bạn rất hay, đúng là phóng sanh đang có vấn nạn, phóng sanh thì phải hiểu không phải là làm pháp hội phóng sanh, nó chẳng có chút ý nghĩa gì. Nếu làm pháp hội [thì khác gì] bạn thông báo cho tiệm bán chim bảo họ nhanh chóng đi bắt chim; nếu bạn không thông báo cho họ, họ cảm thấy không có mối thì họ không đi bắt; [nếu họ cảm thấy] ở cơ hội đến rồi, bắt nhiều một chút, điều này trái lại đã làm hại chúng sanh, không phải là phóng sanh chân chánh. Cho nên, phóng sanh không được định sẵn thời gian, không được dùng hình thức pháp hội, thật sự phóng sanh là gì? Là người nội trợ trong gia đình thông thường khi đi chợ mua thức ăn, nhìn thấy những động vật này đang còn sống khỏe mạnh, bạn quan sát tỉ mỉ, chúng có thể sống tiếp được, sau khi bạn mua chúng lập tức đi thả ngay, đây là cứu chúng một sinh mạng, phải hiểu đạo lý này. Không phải là bảo bạn ở trong pháp hội làm ra bộ dạng, hình thức như vậy cho người ta xem, vậy thì sai rồi, nhất định phải hiểu đạo lý này. Cho nên hiện nay chúng ta đề xướng ăn chay, đề xướng hộ sanh, yêu thương bảo vệ mạng sống, trồng cây cũng là việc tốt.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, xin hỏi lão pháp sư, thời gian làm công quả nhiều ít, liệu có ảnh hưởng đến sự vãng sanh Tịnh độ của bản thân người làm công quả không? Bởi vì từng có một vị làm công quả nói, làm công quả thì không có thời gian niệm Phật, cho nên làm công quả ai nấy đều không thể vãng sanh. Có một số người nghe những lời này thì không muốn đi làm công quả nữa. Xin lão pháp sư khai thị.

Đáp: Không sai, làm công quả nếu như chấp tướng thì cái họ tu là phước báo, họ không phải là học Phật. Thật sự là cầu vãng sanh, cũng có thể đi làm công quả như vậy, nhưng làm công quả đó, tâm của họ thanh tịnh, họ là thật đi làm công quả. Cũng giống như lời của Lục Tổ đã nói, “không thấy lỗi thế gian”, họ ở trong đoàn thể vô cùng hòa mục, tuyệt đối không lắm lời nhiều tiếng. Bạn xem đại sư Huệ Năng

khi xưa làm công quả suốt tám tháng trong đạo tràng của Ngũ Tổ ở Hoàng Mai, các bạn nghe thấy pháp sư Đàm Hư nói với chúng ta, pháp sư Tu Vô ở chùa Cực Lạc, đó là người làm công quả cả đời, bạn xem đến sau cùng ngài vãng sanh tự tại biết bao, tiêu sái biết bao. Không biết chữ, con người vô cùng thật thà, là niệm một câu A-di-đà Phật, các thứ khác ngài đều không biết. Trước khi xuất gia thì làm thợ nề, là một người làm công rất vất vả, sau khi xuất gia ở trong đạo tràng làm tất cả công việc khó nhọc, người khác không chịu làm thì ngài làm. Trồng rau, dọn dẹp vệ sinh, ngài làm việc này, đều là làm việc mà người khác không muốn làm. Không có mảy may lời oán trách, từ trước đến nay chưa từng tranh chấp với người, đối với bất kỳ người nào đều là cười híp cả mắt, trong tâm ngài không có đúng sai thiện ác, chỉ biết vì đại chúng phục vụ, chăm sóc đời sống cho đại chúng. Chính mình làm công cũng niệm Phật, Phật hiệu trong tâm trước nay chưa hề gián đoạn, khi ra đi thì ra đi được thù thắng như vậy. Pháp sư Đế Nhân tán thán, lão pháp sư nói: Phương trượng trụ trì, pháp sư thuyết pháp của những đạo tràng ở trong nước chẳng bằng ông. Đây là thật, một chút cũng không giả, biết trước ngày giờ, tự tại vãng sanh, không sanh bệnh. Cho nên phải biết làm công quả.

Tiếp theo là câu hỏi của đồng tu Trung Quốc.

Hỏi: Câu hỏi thứ nhất, gần đây mẹ con có xu hướng hay quên, phạm làm con cái chúng con lo mẹ con bị bệnh mất trí nhớ. Xin hỏi con phải nên làm thế nào mới có thể cải thiện được tình trạng hay quên của mẹ con?

Đáp: Khuyến bà niệm Phật, tốt nhất là cái gì cũng đều quên hết, chỉ nhớ một câu A-di-đà Phật thì bà sẽ thành công. Cái gì đáng quên thì thấy đều quên hết, cái không đáng quên chính là một câu A-di-đà Phật, thời thời khắc khắc nhắc nhở bà, như vậy bà có thể được Phật lực gia trì, tình trạng sức khỏe của bà sẽ càng ngày càng tốt.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, văn hóa truyền thống Trung Quốc có thể truyền thừa mấy ngàn năm, nhất định có chỗ tương ứng với nhân tánh. Nhưng người hiện nay thật sự không có cách gì từ trong sách mà lĩnh hội được nội hàm, cho nên sức hấp dẫn rất cuộc không thắng được sản phẩm kích thích cảm quan của hiện đại. Xin lão pháp sư khai thị.

Đáp: Lời bạn nói không sai, nhưng trong đây bạn vẫn còn có hiểu lầm, văn hóa truyền thống Trung Quốc mà tổ tiên mấy nghìn năm nay để lại, không phải là nói nhất định có chỗ tương ứng với nhân tánh; nói cho bạn biết, là hoàn toàn tương

ung, chính là sự lưu lộ tự nhiên của nhân tánh. Người hiện nay đã mê mất nhân tánh rồi, vấn đề là ở chỗ này, không có người dạy họ; nếu có người dạy, chúng tôi xem thấy không ít người đã quay đầu trở lại, hiện nay những thứ kích thích này, họ cũng không tiếp nhận nữa. Người đồng tâm này, tâm đồng lý này, bản thân chúng tôi khi chưa tiếp nhận Phật pháp, Nho giáo, chúng tôi cũng thường lui tới những nơi vui chơi giải trí này. Nhưng sau này học tập hiểu rõ rồi thì thật sự chứng được một câu nói mà tổ sư đại đức đã nói: “*Thế vị đâu có nông như pháp vị!*” Tôi đã đoạn tuyệt những nơi này ít nhất cũng đã 45 năm, người như tôi cũng không ít, cũng rất nhiều! Thật sự đã hiểu rõ, thật sự khế nhập đối với đạo thánh hiền thì muốn ngừng cũng không được.

Cho nên chúng ta thể hội được ở trên Tam Tự Kinh nói “*Nhân chi sơ, tánh bản thiện; tánh tương cận, tập tương viễn; cấu bất giáo, tánh nãi thiên*”. Vấn đề là bạn có những thứ truyền thống để dạy cho họ không? Bạn vừa dạy cho họ thì họ liền quay đầu. Thí nghiệm mà chúng tôi làm ở Thang Trì, vốn ban đầu chúng tôi cho rằng chắc cũng phải cần 3 năm, tiếp nhận giáo dục truyền thống chính là dạy học Đệ Tử Quy, mới có thể quay đầu; không ngờ rằng chúng tôi mới dạy ba tháng mà người dân địa phương đã quay đầu. Có tâm xấu hổ, cảm thấy làm việc sai, làm việc không như pháp, cảm thấy xấu hổ, họ liền tự động không làm nữa. Khiến chúng tôi sâu sắc thể hội được người dân có thể dạy tốt được, hơn nữa người dân dễ dạy như vậy, đây không phải là giả.

Hỏi: Tiếp theo còn có hai câu hỏi phụ, văn hóa truyền thống Trung Quốc thật sự có ưu điểm ở chỗ nào?

Đáp: Ưu điểm thật sự là đánh thức được tâm yêu thương của bạn, khiến cho bạn yêu thương người nhà, yêu cha mẹ, yêu hàng xóm láng giềng, yêu tổ quốc, yêu đồng bào, phàm là người đều yêu thương, đây là ưu điểm thật sự của văn hóa truyền thống Trung Quốc. Cho nên đây là dân tộc [vốn yêu chuộng] hòa bình, suốt 5.000 năm nay vẫn giữ được sự hòa hảo với các nước láng giềng. Những việc này, ngay cả nhà triết học lịch sử người Anh, tiến sĩ Toynbee cũng không ngớt lời tán thán.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, nên làm thế nào mới có thể cảm nhận được mặt mũi thật sự của văn hóa truyền thống Trung Quốc?

Đáp: Tôi mời bạn đến Thang Trì để tham quan, nơi đó đã thí nghiệm thành công rồi, thời gian cũng không quá hai năm, hoan nghênh bạn đến tham quan.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba, trong số các bạn bè mà mặt học biết, có vị tích cực muốn khôi phục lại lễ trị của nhà Nho, do đây gặp người liền cúi chào 90 độ. Thời gian lâu rồi nhưng ánh mắt của người ngoài nhìn thấy kỳ dị, nên từ 90 độ biến thành 45 độ, hiện nay nửa độ cũng không còn. Xin hỏi lão pháp sư, tình trạng thoái chuyển này là bởi phương thức của anh ấy không hợp thời hay là quyết tâm của bản thân không đủ mà sinh ra?

Đáp: Là nguyên nhân phía sau, bản thân anh ấy nhận thức chưa đủ, nếu anh ấy thật sự nhận thức đầy đủ, anh ấy cả đời vĩnh viễn tiếp tục làm, vĩnh viễn giữ gìn chào cúi sâu 90 độ với người. Nếu anh ấy thật sự có thể cúi chào suốt 10 năm, cúi chào 20 năm, cúi chào 30 năm, anh ấy sẽ dẫn dắt phong khí của toàn bộ xã hội này. Nếu thấy anh ấy chính mình làm, làm không được mấy ngày, người ta cảm thấy anh ấy kỳ quái, anh ấy không làm nữa thì anh ấy thất bại, hoàn toàn thất bại rồi.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, con trai con bị bệnh nặng qua đời, sau hai ngày cả nhà trợ niệm cho nó, tướng mạo rất tốt; sau khi hỏa táng thì tro cốt có nhiều màu sắc, sau cùng chúng con rải tro cốt của con xuống biển. Nhưng cô em họ lại nhiều lần mơ thấy con về hỏi: “tại sao rải tro cốt của con xuống biển?” Tiếp theo họ có hai câu hỏi, cảnh mộng như vậy liệu có phải thật không? Hiện nay chúng con phải nên làm thế nào cho con?

Đáp: Việc báo mộng của cậu bé là có đạo lý, vì sao vậy? Khi cậu bé ra đi, thoạt tướng này đã làm một minh chứng rất tốt cho mọi người thấy.

Hỏi: Một câu hỏi sau cùng của họ, tướng mạo khi qua đời rất đẹp, tro cốt có nhiều màu sắc, liệu có biểu thị rằng đã vãng sanh Tây Phương không?

Đáp: Vậy cậu bé có niệm Phật không? Các bạn trợ niệm cho cậu bé, nếu cậu bé niệm Phật theo mà ra đi, vậy thì vãng sanh về thế giới Cực Lạc. Cho nên những tro cốt này của cậu bé, nếu tỉ mỉ mà kiểm tra lại có thể còn có xá lợi, vậy thì sẽ làm cho tín tâm niệm Phật của người thông thường càng mạnh hơn. Các bạn rải nó xuống biển, cho nên cậu bé về trách móc bạn, ý nghĩa là thức tỉnh sự cảnh giác của bạn.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, trong kinh có nói “một ngày một đêm không gián đoạn”, phải như thế nào mới có thể làm được?

Đáp: Một ngày một đêm không gián đoạn không khó, chúng tôi biết được ở trong xã hội hiện nay, có rất nhiều người dụng công niệm Phật, một tuần không gián đoạn, bảy tuần không gián đoạn, mười tuần không gián đoạn, không nhiều người,

nhưng thật có. Vì sao họ có thể làm được? Họ đối với pháp môn niệm Phật có nhận thức tương đối, họ biết thế gian này khổ, quyết tâm tu pháp môn này, hy vọng ngay trong đời này chân thật thành tựu. Thật sự có nhận thức này, có quyết tâm, nghị lực này, mặc dù thân thể không tốt, nhưng có Phật Bồ-tát gia trì, điều này là chắc chắn, cảm ứng không thể nghĩ bàn. Cho nên ai nấy đều có thể làm được, chỉ sợ bạn không đủ quyết tâm, vì sao vậy? Đại khái giống như đả Phật thất vậy, bốn ngày đầu tiên là khó chịu nhất, đến ngày thứ năm thì cảnh giới đã khác, ngày thứ sáu thì vô cùng thù thắng, tiếp tục nữa thì dễ rồi. Bốn ngày đầu tiên là khó chịu nhất, đó là cửa ải mà bạn nhất định phải đột phá.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, chúng sanh ở Quảng Châu khi mạng chung, cư sĩ ở nơi đó rất sợ công phu trợ niệm vẫn chưa đắc lực, nên đã mời thêm các pháp sư ở Singapore đến trợ niệm. Xin hỏi như vậy có thể sinh ra hiệu quả không? Liệu có xảy ra mâu thuẫn không?

Đáp: Nhân duyên của mỗi người không như nhau, những người trợ niệm này bất luận là tại gia hay xuất gia đều phải dùng tâm chân thành thì người chết mới có được lợi ích, chân thành thanh tịnh nhất định được lợi ích. Nếu tu hành có công phu, lợi ích mà họ có được càng lớn hơn, đây là đạo lý nhất định.

Hỏi: Câu hỏi thứ tám, mỗi khi đệ tử muốn lạy Phật, xem kinh sách, hoặc nghe nhạc Phật thì có sự dẫn dụ khác xuất hiện, ví dụ như lên mạng, xem truyền hình, ăn uống, hoặc đi ngủ. Thời gian ngày ngày trôi qua như vậy rất lãng phí. Xin hỏi làm sao khắc phục được những dụ hoặc ngoại cảnh này và tính lười biếng của mình?

Đáp: Vấn đề này là bệnh chung khiến cho nhiều người niệm Phật hiện nay không thể thành tựu, khắc phục điều này nằm ở chính mình, nền tảng chính là phải trì giới, phải nghe kinh, nghe kinh giúp cho bạn rõ lý, trì giới là xây dựng công phu cơ bản của bạn. Giới luật làm từ đâu? Nhất định phải từ Đệ Tử Quy mà làm, ba căn bản này, Đệ Tử Quy, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp Đạo, ba thứ này phải liễu giải thấu triệt sẽ sinh ra sức mạnh; nếu không thể liễu giải thấu triệt thì bạn vẫn là không địch lại nổi dụ hoặc. Nhưng bạn phải thường xuyên cảnh giác rằng bạn rất dễ bị dụ hoặc, nếu bạn không có định lực, không có trí tuệ thì phải nghĩ rằng đây là con đường dẫn đến tam đồ. Tương lai bạn có sẵn lòng đọa vào tam đồ không? Điều này có thể đề cao tâm cảnh giác của bạn. Thành tựu của pháp sư Oánh Kha thời nhà Tống chính là sợ bị đọa vào địa ngục nên ông có thể ra sức nỗ lực, ông thành công rồi. Nếu thật sự biết địa ngục khổ, chính mình rất sợ hãi, bạn sẽ không dám giải đãi, bởi vì

bạn biết loại giải đãi này, tập khí ác này ắt bị đọa chẳng sai, không ai có thể cứu được bạn.

Nhất định phải sửa đổi khuyết điểm, sửa đổi tập khí, dưỡng thành thích nghe kinh. Nghe kinh nhất định phải chuyên chú thì bạn mới thể hội được pháp vị của kinh giáo; nghe kinh mà trong tâm rất loạn, vọng niệm rất nhiều thì bạn nghe không được thứ gì. Nghe kinh phải chuyên chú, nghe kinh không để bị bất kỳ ai quấy nhiễu, nghe kinh ở trong nhà thì ngay cả điện thoại cũng phải tắt đi thì bạn mới có thể tập trung. Nếu bạn nghiệp chướng nặng, bạn đang nghe kinh, mấy lượt điện thoại đã phá hoại toàn bộ, đây là gì? Ma đến quấy nhiễu. Phàm là đến quấy nhiễu bạn đều là ma chướng của bạn, đều là oan gia trái chủ của bạn, không cho bạn dụng công. Không cho bạn dụng công, tương lai bạn không có công phu, khi vận khí của bạn suy yếu thì họ sẽ đến gây phiền phức, họ sẽ đến báo thù, đến đòi mạng, đến đòi nợ.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, sau khi con nghe lão pháp sư giảng kinh rồi học tập thể hội, về lý quán thì khi sáu căn tiếp xúc sáu trần, quán vạn pháp giai không, chấp trước đã nhạt đi rất nhiều. Về sự quán thì hư không pháp giới y chánh trang nghiêm, đều là pháp thân diệu sắc thanh tịnh của chư Phật Như Lai, tâm bình đẳng và cung kính cúng dường sanh khởi, tâm phân biệt nhạt đi. Xin hỏi nếu có thể thường đề khởi cách quán như vậy, từ sự tướng mà thấy được lý, được lý rồi liệu có thuộc về cảnh giới lý nhất tâm bất loạn không?

Đáp: Bạn làm như vậy rất tốt, nhưng nếu trong tâm của bạn có lý nhất tâm bất loạn, sự nhất tâm bất loạn thì bạn không thể thành tựu, vì sao vậy? Tâm của bạn không chân thành, bạn vẫn có xen tạp, hoàn toàn không xen tạp mới đạt được nhất tâm bất loạn. Lý nhất tâm, bạn tự mình thử nghĩ xem, sáu căn tiếp xúc với cảnh giới sáu trần không khởi tâm, không động niệm, không phân biệt, không chấp trước, đây là lý nhất tâm. Sự nhất tâm là gì? Khởi tâm động niệm vẫn có phân biệt, nhất định không có chấp trước, đây là sự nhất tâm. Bạn từ hai phương diện này hãy khéo mà phản tỉnh thì sẽ biết, bạn xem ở đây bạn còn chấp trước, đây có phải là lý nhất tâm bất loạn không thì bạn đã khởi lên toàn bộ vọng tưởng phân biệt chấp trước rồi, bạn một chút cũng chưa buông xuống, công phu của bạn vẫn chưa đặc lực, một chút xíu bạn có được ở hiện tại sẽ nhanh chóng mất hết, hoặc là biến thành sở tri chướng. Hy vọng bạn nên nghe kinh nhiều, hiện nay có đĩa DVD, nghe đi nghe lại nhiều lần, sẽ có giúp đỡ đối với bạn.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, xin hỏi đại sư Lục Tô Huệ Năng khi ở dưới hội của Ngũ Tổ, liệu đã đạt được sự nhất tâm bất loạn, thuộc về giải ngộ chưa? Mà sự tôi luyện suốt 15 năm ở trong toán thợ săn sau này, liệu có giống như Thiện Tài Đồng Tử trải sự luyện tâm qua 53 lần tham vấn để đạt được chứng ngộ sau cùng không?

Đáp: Đây là bạn khởi vọng tưởng, nếu như nói Lục Tô Huệ Năng ở dưới hội của Ngũ Tổ là giải ngộ thì Ngũ Tổ sẽ không truyền y bát cho ngài, bạn hoàn toàn sai rồi, [như vậy thì khi] ngài ở dưới hội của Ngũ Tổ, năm câu nói “nào ngờ tự tánh”, ngài sẽ không nói ra được; có thể nói ra được năm câu nói này, đây là cảnh giới trên quả địa Như Lai. Khi tôi giảng kinh đã nói rất nhiều lần, sự khai ngộ của ngài so với Thích-ca Mâu-ni Phật ở dưới cội Bồ-đề, đêm nhìn sao sáng, đại triệt đại ngộ, cảnh giới là tương đồng, đây là minh tâm kiến tánh, kiến tánh thành Phật. Nếu như nói nhất tâm bất loạn, đây là lý nhất tâm bất loạn, không phải là sự nhất tâm, đây là chứng đắc, không phải giải ngộ. Suốt 15 năm ở trong toán thợ săn, cũng là làm cho người đời sau xem. Thế pháp, Phật pháp không có ngoại lệ, chướng ngại rất nhiều, chướng ngại lớn nhất là đố kỵ. Ngài đến toán thợ săn ẩn náu suốt 15 năm, chính là bị người thông thường đố kỵ với ngài, mục đích là hy vọng cướp lại y bát, cho rằng ngài không xứng đáng có được y bát. Đây là nói với mọi người, trong ngàn ngữ có câu nói “cùng nghề đố kỵ nhau”, làm sao để hóa giải đố kỵ? Phải để thời gian, Ngài hoàn toàn ẩn cư suốt 15 năm, mọi người đều nhạt đi rồi, khi đã dần quên lãng sự việc này rồi thì ngài mới có thể xuất hiện. Lý ở đây rất sâu, sự rất phức tạp, bạn phải có định lực, có trí tuệ thì bạn mới hiểu thấu được.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, trong quá trình bà nội con vãng sanh, có mấy vị đồng tu nhìn thấy thoạt tướng không như nhau, có vị thấy khuôn mặt trên tượng Phật biến thành dung mạo đang mỉm cười của bà nội, lại có vị nhìn thấy bà nội ra đi đứng trên hoa sen cười ha ha, v.v... Nhưng đệ tử lại không tận mắt nhìn thấy, trái lại thường xuyên mộng thấy bà nội sanh bệnh, hoặc trạng thái đời sống bình thường. Xin hỏi đây là sự việc như thế nào?

Đáp: Bạn hãy nắm chắc một câu nói trong kinh Phật, “*Phàm những gì có tướng đều là hư vọng*”, đừng để những sự việc này trong tâm, để ở trong tâm thì sai rồi. Tâm là rỗng rang sáng tỏ, trong tâm có thứ gì chính là chướng ngại, phải nên làm thế nào? Thấy như không thấy, vĩnh viễn giữ cho tâm của mình trụ ở thanh tịnh bình đẳng, vậy thì đúng rồi. Trong mộng mộng thấy bà nội của bạn, thường xuyên mộng thấy bà nội sanh bệnh như lúc sống bình thường, bạn phải nên thường niệm Phật hồi

hương cho bà, hoặc là tụng kinh hồi hương cho bà, đây là trong kinh Địa Tạng Bồ-tát Bản Nguyên đã nói.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, họ hỏi trong quá trình trợ niệm liệu có cần phải sám tịnh không? Nếu cần thì khi nào làm mới phù hợp? Nếu người bệnh đã dứt hơi thở thì liệu có cần làm sám tịnh tiếp không?

Đáp: Khi con người lâm chung, nghi thức gì cũng không quan trọng, tâm tịnh ắt cõi Phật tịnh, không phải là vẩy mấy giọt nước là thanh tịnh được, đó là biểu pháp, nhất định phải hiểu. Vẩy nước có nhiều đi nữa mà tâm không thanh tịnh thì vẫn là bất tịnh, đạo lý bạn đều phải hiểu. Khi lâm chung thì tất cả nghi thức đều không cần dùng, chính là một câu Phật hiệu tiễn họ vãng sanh, cũng không có bất kỳ khai thị gì, cũng không cần phải tụng kinh niệm chú gì, chỉ một câu Phật hiệu niệm đến cùng, vậy thì đúng rồi. Ở trong sách Súc Chung Tân Lương và sách Súc Chung Tu Tri đã nói rất rõ ràng.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, con gái của đệ tử trước năm hai tuổi rất hồn nhiên hoạt bát, ngày nọ con dẫn nó ra chợ, nhìn thấy một lồng gà, từ đó về sau nó biến thành sợ hãi hoảng loạn, đi khắp nơi tìm bác sĩ điều trị nhưng không hiệu quả. Bệnh của con gái con đến nay đã mười năm, tinh thần ngây dại, không thể tự chăm sóc bản thân, vô cùng thống khổ. Khẩn xin lão pháp sư từ bi khai thị, làm thế nào có thể giúp con gái giải quyết nỗi thống khổ này?

Đáp: Nhìn thấy một lồng gà, điều này khẳng định có quan hệ trong đời quá khứ. Loại bệnh tật này, chúng tôi xem thấy trong những báo cáo sử dụng thôi miên của phương Tây, chúng tôi xem thấy rất nhiều, tôi nghĩ cô bé dùng loại phương pháp này sẽ có hiệu quả. Sau khi thôi miên ở mức độ sâu thì nó sẽ nhìn thấy trong đời quá khứ, có phải nó từ cõi súc sanh đến hay không, khi nó làm thân gà thì bị người ta giết chết, ăn thịt; hoặc là trong đời quá khứ nó giết gà, giết rất nhiều, hiện nay nhìn thấy, tâm sợ hãi lại khởi lên, nói chung là có nguyên nhân. Thật sự biết nguyên nhân rồi thì sự sợ hãi này của nó sẽ biến mất, người sẽ khôi phục lại bình thường. Hãy viết loại tình trạng này ra, tìm một số bác sĩ tâm lý ở nước ngoài, trước hết nói tình trạng của cô bé ra, sau đó hăng liên hệ, có thể đưa nó đi xem thử, người nhà các bạn đều hiểu rõ rồi, hiểu rõ nguyên nhân và quả báo rồi mới dễ chăm sóc.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, xin hỏi người mắc bệnh tâm thần liệu có thể học Phật và học pháp môn Tịnh độ được không? Dưới đây họ có ba câu hỏi, đệ tử mắc bệnh gần tám năm, bình thường thì cũng không có gì khác thường, nhưng chỉ cần niệm

Phật, nhìn thấy tượng Phật, hoặc khi đọc kinh, liền cảm thấy đặc biệt hôn trầm, có khi trong tâm lại niệm ra những từ ngữ không giống trong kinh văn, hơn nữa thường xuyên sinh ra ác niệm bất kính đối với Phật, chính mình cũng cảm thấy rất sợ hãi. Hiện nay con không dám tụng kinh niệm Phật, rất khổ sở, nhưng lại không muốn buông bỏ, con phải nên làm thế nào?

Đáp: Xem tình hình này thì biết nghiệp chướng rất nặng, bạn vẫn là còn có duyên với Phật, chúng ta từ trên quả mà xem nhân, từ trên nhân mà xem quả, bạn cứ từ từ suy nghĩ thì có thể nghĩ ra một chút đạo lý. Trên nhân, nhất định là ở trong cửa Phật bất luận là người xuất gia hay tại gia, không cung kính với Phật, không cung kính với Pháp, không cung kính với Tăng, cảm được quả báo như vậy, nhất định phải tu pháp sám hối. Trường hợp mà tôi vừa nói đến, tìm bác sĩ tâm lý, tốt nhất dùng thôi miên mức độ sâu, để cho bạn biết trong đời quá khứ, nghiệp nhân mà bạn đã tạo, sau khi biết rồi thì bạn sẽ biết sám hối như thế nào. Nếu không sám hối, đời này được thân người, là do trong đời quá khứ bạn vẫn còn làm một chút việc tốt; nhưng nếu trong đời này bạn không làm được việc tốt nào, đời sau sẽ đọa lạc. Hiện nay dùng thuật thôi miên để điều trị rất phổ biến ở phương Tây, ở Dallas chúng tôi có một đồng tu hiện đang ở Mỹ, nghe nói ông đã làm được mấy lần, ông rất hài lòng, đây cũng là một ví dụ rất tốt. Ở Trung Quốc tôi không biết là có không? Có lẽ là có, loại phong trào này hiện nay đang rất phổ biến. Việc thôi miên mức độ sâu này là thật, đây không phải giả, hiện nay khoa học cũng đã khẳng định điều đó rồi.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, trước đây đệ tử bị người khác cười chê, tình trạng của cả đời rất giống với trong kinh Địa Tạng nói là “hạng bần cùng hèn hạ tật nguyên thiếu sút, hay bị những nghiệp ác ràng buộc vào thân”. Xin hỏi ở trong cảnh ác, duyên ác phải nên sống như thế nào?

Đáp: Thường xuyên sinh tâm hổ thẹn, đối đãi với tất cả người phải sinh tâm cung kính, nghiệp chướng mới có thể tiêu trừ. Nếu đối với người khác mà còn châm biếm, cười nhạo, hủy báng, vẫn có tâm bất bình, vẫn có tâm oán hận, vậy thì nghiệp chướng của bạn không tiêu nổi, không những không tiêu được mà nghiệp chướng ngày ngày đang tăng thêm, điều này rất phiền phức. Cho nên thật sự học khiêm tốn thì nhất định sẽ có lợi ích với chính mình. Trong kinh giáo Đại thừa nói với chúng ta, không những là lời nói, hành vi của bạn đang tạo nghiệp, mà khởi tâm động niệm cũng tạo nghiệp, bạn khởi một tâm bất thiện, tâm tham sân si mạn, quả báo đều vô cùng đáng sợ, đều rất nghiêm trọng. Nhất định phải thường xuyên đọc tụng Đại thừa,

trong đời sống thường ngày có kinh nghiệm thật sâu sắc, bạn mới biết giáo huấn của Phật là chân thật bất hư, tuyệt đối không dám khinh mạn. Bạn dùng tâm chân thành cung kính để học tập, bạn mới có thể đạt được, mới có thể lý giải, bạn mới có thể thể hội được nghĩa thú chân thật trong giáo huấn của Phật, sau đó có thể y giáo phụng hành, vậy mới có thể tiêu nghiệp chướng.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, đệ tử ăn chay hơn một năm, lúc mới bắt đầu thì hiệu quả rất tốt, bệnh rất nhanh hồi phục khỏe mạnh. Sau đó không biết là do tu học không tinh tấn, hay là do ngừng dùng thuốc mà bệnh tình lại tái phát. Xin hỏi ăn trường chay thì có chỗ nào tốt đối với người bệnh tâm thần không?

Đáp: Chỗ tốt thì không cần hỏi bạn cũng tự biết rồi, ăn chay là không kết oán thù với chúng sanh nữa, việc này đối với oan gia trái chủ trong đời quá khứ và hiện tiền thì đã hóa giải được hơn một nửa. Vì sao phải ăn thịt chúng sanh? Dinh dưỡng ở trong rau củ rất tốt, rất phong phú, Tôi học Phật, 26 tuổi tiếp xúc với Phật pháp, hiểu rõ đạo lý này nên chọn ăn chay, năm nay được 56 năm rồi, thân thể không kém gì so với người ăn thịt, sự thật này bày ra ở trước mặt. Cho nên phải hạ quyết tâm không kết oán thù với tất cả chúng sanh nữa, vậy có thể tiêu trừ nghiệp chướng.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi về lục đạo, đệ tử vừa mới bước vào cửa Phật đã gặp phải một số việc kỳ diệu, ví dụ như có thể biết trước việc sắp xảy ra. Con rất muốn có những thần thông này, nhưng không biết cách nghĩ này có thuộc về tâm tham không, hay cứ thuận theo tự nhiên?

Đáp: Bạn học Phật mà có năng lực này, đây là duyên phận trong quá khứ, bây giờ hiện tiền, đây là một loại tình hình; loại tình hình khác là ma dựa trên thân bạn, không phải là năng lực của bạn, ma dựa vào thân thể của bạn. Bạn xem chúng tôi mấy ngày nay ở trong kinh Hoa Nghiêm giảng đến sự việc này, đó là Phật Bồ-tát dựa vào thân thể con người. Ma cũng có thể dựa vào thân thể con người, nếu ma rời khỏi bạn, năng lực này của bạn hoàn toàn không còn nữa. Nếu bạn tham lam mong muốn có những thần thông này, đây nhất định không phải là việc tốt, vì sao vậy? Ma được lợi. Trước hết nó sẽ dùng những thứ này để dụ hoặc bạn, sau đó bạn sẽ bị lừa, bạn sẽ chịu thiệt thòi lớn. Cho nên, Phật pháp không dùng thần thông để làm Phật sự, đạo lý là ở chỗ này. Yêu ma quỷ quái đều có thể dùng thần thông, Phật Bồ-tát cũng dùng thần thông, vậy thì Phật và yêu ma quỷ quái không có cách gì phân biệt. Cho nên Phật có nhưng không dùng. Phật giảng kinh dạy học, giảng kinh dạy học thì yêu ma quỷ quái không làm được, chúng không có năng lực này, đây là chỗ rất rõ ràng để

phân biệt, đâu là thật, đâu là giả. Cho nên không được có ý niệm này, cho dù có cũng không cần nói, cũng không cần dùng nó, bạn phải đi trên đường chánh pháp, không được đi trên đường tà pháp, điều này rất quan trọng.

Tiếp theo là câu hỏi của đồng tu trên internet, có mười câu hỏi.

Hỏi: Thứ nhất là Trung Quốc mấy nghìn năm nay đề cao Hiếu Đễ Nhân Nghĩa, nhưng từ thời cận đại đến nay đã phải chịu sự xâm lược của các cường quốc phương Tây, hiện nay còn thuộc về một trong những nước nghèo. Đã có rất nhiều người cho rằng nguyên nhân lạc hậu của chúng ta là bởi vì văn hóa lạc hậu; mà các nước phương Tây đó đi tứ xứ cướp bóc và xâm lược, hiện nay hầu như đều là phát triển giàu mạnh. Nhân quả ở trong đây, xin lão pháp sư từ bi khai thị.

Đáp: Nhân quả này không cần tôi nói, bạn cứ đi xem rất nhiều tác phẩm của người phương Tây, phương Tây có một số nhà triết học, có một số nhà sử học, còn có một số nhà khoa học, ngay cả Toynbee cũng nói rất nhiều, phương Tây hiện nay đang suy yếu, đi đến đường cùng rồi. Nhà tôn giáo phương Tây đã cảnh báo người thế gian rằng thế giới đã đến ngày tận thế, hiện tượng xã hội ngày nay, rất tương tự với hiện tượng ngày tận thế đã nói trong kinh điển tôn giáo. Cho nên tiến sĩ Toynbee ở thập niên 1970, cũng chính là nửa thế kỷ trước, đã lớn tiếng kêu gọi phải cứu thế giới này, muốn giải quyết vấn đề của xã hội thế kỷ 21, ông nói chỉ có học thuyết Khổng Mạnh và Phật pháp Đại thừa Trung Quốc. Đây là bậc chuyên gia học giả chân chánh, người có học vấn thật sự trên thế giới, cách nhìn, cách nghĩ của ông không giống với bạn.

Thế gian hiện nay hỗn loạn, tai nạn rất nhiều, Liên Hợp Quốc vì để hóa giải xung đột, xúc tiến an định hòa bình của thế giới mà từ những năm 1970 đã bắt đầu mở ra những hội nghị hòa bình này, mở hội nghị suốt 36 năm nay, mỗi năm tiêu tốn không biết bao nhiêu là nhân lực, tài lực, vật lực. Tôi đã tham gia mười lần hội nghị hòa bình quốc tế, trong đó có 7 lần là do Liên Hợp Quốc chủ đạo, sau khi tôi tham gia, tôi hoàn toàn hiểu rõ, mở hội nghị không thể giải quyết được vấn đề, phải dùng phương pháp gì? Vẫn là dùng truyền thống của người xưa Trung Quốc, là mở lớp dạy học. Cho nên năm ngoái ở trụ sở UNESCO của Liên Hợp Quốc ở Paris, ở đó đã tổ chức một sự kiện, chủ đề diễn giảng của tôi chính là phải học tập Thích-ca, Khổng tử tổ chức dạy học, mới có thể hóa giải xung đột, thực hiện an định hòa bình. Nếu tuổi bạn còn trẻ, bạn có thể nhìn thấy sự thay đổi của thế giới trong tương lai, thì bạn sẽ hiểu được, nhất định phải quay về Hiếu Đễ Nhân Nghĩa, đó là tánh đức. Khoa học

kỹ thuật đưa đến tai nạn cho thế gian này là hủy diệt thế giới, sự việc này hiện nay mọi người đều nhìn thấy rồi, nhà khoa học cũng đã đưa ra. Chính là hiệu ứng nhà kính hiện nay, là sự việc này, đã vô cùng nghiêm trọng rồi. Nhiệt độ của trái đất không ngừng tăng lên, băng ở Nam Bắc Cực tan chảy, tương lai băng tuyết ở núi tuyết không còn nữa, chỉ giống như một dòng sông lớn, mực nước biển dâng lên, thành thị ven biển thảy đều ngập hết. Hiện nay mọi người đang dần cảnh giác đến, đây đều là tai nạn do khoa học kỹ thuật mang đến.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, con bị một kẻ phạm pháp lợi dụng danh nghĩa Phật giáo lừa của con hơn 80 vạn tệ. Nhưng vì tội phạm và chính quyền địa phương cấu kết, con buộc phải thưa lên chính phủ trung ương ở Bắc Kinh, nhưng vẫn không có hiệu quả. Ngày 15 tháng 10 này Trung ương Đảng khai mạc Đại hội 17, xin hỏi liệu con có nên mang tình hình này phản ánh lên chính phủ Trung ương trước khi khai mạc Đại hội 17 để cho kẻ phạm tội bị pháp luật trừng trị không?

Đáp: Sự việc này bạn đừng hỏi tôi, tôi giới thiệu cho bạn đi hỏi một người, bạn đi hỏi Cục tôn giáo Trung Quốc, bạn ở nơi này đưa ra vấn đề này hỏi tôi, rất không phù hợp.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, lão pháp sư từng giảng “lưu hoặc nhuận sanh” là ý nói Bồ-tát Đẳng giác vì độ chúng sanh mà lưu lại một phẩm sanh tướng vô minh sau cùng, có thể phá mà không phá. Xin hỏi Phật cứu cánh viên mãn còn có một phẩm sanh tướng vô minh sau cùng không? Nếu có, làm sao có thể gọi là cứu cánh? Nếu không có, phá đi lại không thể độ chúng sanh? Phải nên lý giải như thế nào?

Đáp: Phải biết Thế Tôn ở trong kinh giáo nói những lời này là phương tiện nói, không phải là chân thật nói. Phật y theo nhị đế thuyết pháp, đây là nguyên tắc Phật giáo hóa chúng sanh, ngài từng nói với chúng ta, y theo nhị đế. Thứ nhất trong nhị đế là tục đế, chính là y theo cách nghĩ của người thế gian chúng ta mà thuyết pháp, loại thường thức này để dạy chúng sanh. Thứ hai là y chân đế, chân đế chính là nói chân tướng sự thật, thật tướng các pháp, thật tướng các pháp không phải là nói như vậy. Cách nói này cho thấy rõ tâm đại từ đại bi của Bồ-tát, không bỏ chúng sanh, ý nghĩa là ở chỗ này. Vậy bạn muốn hỏi, một phẩm sanh tướng vô minh sau cùng của Phật đã đoạn sạch từ lâu rồi, nếu ngài không đoạn sạch thì không có sức mạnh lớn như vậy, đâu thể nào làm được lý sự vô ngại, sự sự vô ngại. Hết thảy chướng ngại đều là vọng tưởng phân biệt chấp trước mà có, lia vọng tưởng phân biệt chấp trước thì hết thảy trí tuệ năng lực trong tự tánh của bạn toàn bộ đều hiện tiền,

Hoa Nghiêm giảng rất rõ ràng. Tôi tin là bạn chưa nghe Hoa Nghiêm, nếu bạn nghe Hoa Nghiêm thì bạn sẽ không đưa ra câu hỏi này để hỏi tôi.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, công việc của con làm trong ngành kế toán, xã hội trước mắt toàn dân đều đang trốn thuế. Học Phật rồi chính con sâu sắc biết đây là hành vi trộm cắp, nhưng nghề kế toán đi đến đâu cũng gặp phải loại sự việc này. Con nghe sự khai thị của ngài cũng muốn thay đổi nghề nghiệp, nhưng tuổi con đã lớn rồi, rất khó tìm được công việc tốt. Xin lão pháp sư khai thị.

Đáp: Đây là thật không phải giả, đây là bệnh phổ biến trong xã hội hiện nay, cho nên xã hội không an định, xã hội động loạn, đây cũng là nhân tố. Nhân tố này biểu thị điều gì? Tâm tham của con người, tham sân si đang tác quái, đây là trộm cắp thuế quốc gia, phiền phức rất lớn. Thuế quốc gia từ đâu mà có? Là do nhân dân toàn quốc nộp thuế mà có. Vậy nếu bạn trộm cắp thuế quốc gia thì chính là trộm cắp tài sản của nhân dân toàn quốc, tương lai trả nợ thì rất phiền phức. Hiện nay được một chút lợi nhỏ, đến khi nào thì bạn mới có thể trả được hết nợ? Cho nên đây là việc rất đáng sợ.

Trong kinh Địa Tạng nói rất hay, ngũ nghịch thập ác Phật còn có thể giúp đỡ bạn, duy chỉ có tội trộm cắp, trộm tài vật của thường trụ, chư Phật Bồ-tát cũng không có cách gì giúp bạn, không giúp nổi. Bởi vì vật thường trụ trong cửa Phật là sở hữu của thập phương thường trụ, gọi là thập phương đạo tràng, tội lỗi đó còn nghiêm trọng hơn tội trộm cắp thuế quốc gia. Bạn đang trộm cắp quốc thuế Trung Quốc, Trung Quốc có 1,3 tỷ người, 1,3 tỷ người đó là chủ nợ của bạn. Thập phương đạo tràng trong Phật pháp thì càng nghiêm trọng hơn nữa, nó là khắp pháp giới hư không giới, người xuất gia ở tất cả cõi nước của chư Phật đều là chủ nợ của bạn, vậy bạn nghĩ xem số lượng là bao nhiêu? Cao gấp vạn lần, vạn vạn lần so với số người Trung Quốc. Bạn nghĩ đến chỗ này, vật thường trụ dù là một cây kim, một sợi chỉ, một ngọn cỏ, một cành cây cũng không dám trộm, đó thật sự biết lợi và hại, trên kinh Địa Tạng nói rất rõ ràng. Chiếm một chút tiện nghi trong cửa Phật, bạn sẽ chịu thiệt thòi lớn. Phải hiểu đạo lý này, con người nhất định phải giữ bổn phận. Bồ thí tài thì bạn có thể được tiền tài, đối với đất nước, ta có năng lực đóng thêm một chút thuế này cũng rất tốt, vì sao vậy? Bồ thí cho quốc gia, đây là việc tốt, đây không phải là việc xấu. Vì sao phải nghĩ đủ mọi phương pháp để nộp thuế ít đi? Tâm này không tốt, tâm này đã làm giảm trừ đi tài phú ở trong mạng của bạn, đây không phải là cách kiếm tiền. Cách kiếm tiền là bồ thí, bồ thí tài, bồ thí pháp, bồ thí vô úy.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, người học Phật phải thường sống trong cảm ân, mọi lúc mọi nơi đều nhìn thấy hết thấy ưu điểm và điều tốt của người vật việc, cảm thấy vui sướng, hạnh phúc. Nhưng đồng thời Phật pháp lại nói với chúng ta, thế gian này là khổ, phải nên sinh tâm xuất ly, chán ghét Ta-bà. Xin hỏi làm thế nào để viên dung tâm xuất ly và tâm cảm ân?

Đáp: Tâm xuất ly là mục tiêu chung cực của cả đời bạn, ta một đời này thành Phật. Tâm cảm ân là thân thể này của ta hiện nay còn ở thế gian, tất cả nhu cầu của thân thể này ở thế gian, đều là do đại chúng cung cấp, mỗi người đều là ân nhân. Những gì chúng ta ăn, chúng ta mặc, chúng ta sử dụng, bạn thử nghĩ xem có bao nhiêu người cung cấp, không có ai mà không có ân đức với bạn. Không những tất cả người có ân đức, mà tất cả thực vật, khoáng vật đều có ân đức, sơn hà đại địa đều có ân đức, tâm cảm ân khắp pháp giới hư không giới, đây là cảm ân thực sự. Báo ân như thế nào? Ta nghiêm túc tu hành, trong một đời này có thể vĩnh thoát luân hồi, vãng sanh Tịnh độ, là báo ân thật sự. Những người này chăm sóc cho ta, ta phải xem như đã có một lời giao hẹn; nếu đời này ta tu không tốt, tương lai đọa lạc, tội nghiệp đó quá nặng. Làm sao bạn xứng đáng với bấy nhiêu chúng sanh có ân với bạn? Cho nên thường hay nghĩ đến việc này thì bạn sẽ không dám không tinh tấn, không dám không nỗ lực.

Hỏi: Câu hỏi thứ sáu, có một cụ già thường ngày niệm Phật, đọc kinh, cầu sanh Tịnh độ. Tự nói khi giúp người khác trợ niệm lâm chung thì hai lần thấy Phật, thế giới Cực Lạc có một đóa sen gỗ khắc tên của chính mình. Cụ già này thỉnh giáo, đóa sen gỗ có phải là biểu thị cho hoa sen chín phẩm ở Tây Phương không? Nếu như vậy, xin hỏi cụ ấy thuộc phẩm vị nào?

Đáp: Trợ niệm lâm chung giúp người khác là việc tốt, là việc công đức thù thắng. Nhìn thấy trên hoa sen khắc tên của chính mình, đây là việc tốt, nếu bạn không chấp trước thì phẩm vị của bạn sẽ nâng cao, hoa sen của bạn sẽ càng ngày càng lớn, ánh sáng càng ngày càng đẹp đẽ. Nếu như bạn dính vào tướng là bạn đã động niệm, có thể hoa sen này không phải là thật, không phải là Phật hiện, mà là ma biến hiện ra phá hoại đạo tâm của bạn. Ma và Phật không có phân biệt, dù sao đi nữa thì bạn khởi tâm động niệm thì đây là cảnh giới ma; không khởi tâm, không động niệm, thấy như không thấy thì cảnh giới ma hiện ra cũng là cảnh giới Phật, cho nên trong cảnh giới không Phật cũng chẳng ma. Phật và ma là ở ý niệm của bạn, tâm của bạn thanh tịnh đối với cảnh giới thì là cảnh giới Phật; vọng niệm của bạn động rồi thì là cảnh giới

ma. Đây là trong giáo lý Đại thừa, Phật đã nói rất nhiều, không thể không biết. Cho nên, sơ tổ của Tịnh tông chúng ta là đại sư Huệ Viễn ở núi Lô Sơn, trong cả đời ngài đã 3 lần thấy thế giới Cực Lạc, trước nay chưa từng nói cho bất kỳ ai. Khi ngài vãng sanh, cảnh giới này lại hiện tiền, ngài mới nói ra, bây giờ tôi phải đi rồi, Phật đến đón tôi, tôi đi đây. Ngài nói với mọi người cảnh giới này khi xưa đã từng gặp 3 lần, mọi người hỏi ngài cảnh giới như thế nào? Ngài nói giống hệt như trong kinh Vô Lượng Thọ đã nói. Thái độ như vậy là đúng, đó chính là Phật hiện.

Thật ra có phải là Phật hiện không? Là chính do tâm chân thành thanh tịnh của bạn cảm ứng được, là Phật hiện, là ý nghĩa này. Ngày nay bạn nhìn thấy hoa sen khác tên còn sanh tâm hoan hỷ, còn nghĩ đến phẩm vị cao thấp, đây là vọng niệm của bạn biến ra, đây không phải là Phật hiện. Cho nên tường tận giáo nghĩa của Đại thừa thì bạn sẽ rõ thôi, rất tường tận. Nếu sau khi ta gặp rồi, ta không nói với bất kỳ ai, gặp như không gặp, dùng tâm bình thường mà xem thì đó là tâm thanh tịnh của chính bạn hiện ra, vì sao vậy? Là do công phu của bạn đã nâng lên đến mức nào đó thì bạn rõ ràng thôi. Chính bạn thấy, bạn không cần phải khoe khoang với người khác, nếu nói ra cho người khác nghe thì chính bạn đã phá hoại đi công đức của chính mình, bạn xem, lại khởi lên vọng tưởng phân biệt chấp trước rồi. Vọng tưởng phân biệt chấp trước nghiêm trọng thì không thể vãng sanh, điều này không thể không biết.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, đệ tử phát tâm trì trai, nhưng vì sau giờ làm phải cho con cái ăn, nên chính mình thường phải sau 12 giờ trưa mới ăn cơm, xin hỏi có phải là phá trai không?

Đáp: Trì trai, phá trai không quan trọng, đừng cân đo đong đếm điều này. Niệm Phật quan trọng, trong Phật pháp không nói phá trai thì không thể vãng sanh, cho nên loại hình thức này không quan trọng, nhưng chú trọng vào sức khỏe thân thể là quan trọng nhất, ăn uống nên ít, ăn uống phải sạch sẽ thì tuyệt đối sẽ có sự giúp đỡ đối với sức khỏe thân thể.

Hỏi: Đệ tử không ăn quá ngọ, nhưng trong nhà có đồ ăn thừa, mẹ con bảo con ăn hết. Xin hỏi có được xem là khai duyên không?

Đáp: Có thể, đừng quá tính toán điều này, nhất định phải nhất tâm niệm Phật, những tiểu tiết này nói lời thành thật đều không quan trọng. Quan trọng nhất là Đệ Tử Quy, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp, cái này không làm được thì mới phiền phức; đây là chuyện nhỏ, xem là tăng thượng duyên. Giới căn bản là Thập Thiện Nghiệp Đạo, muốn làm tốt, thực hiện được Thập Thiện Nghiệp, đó chính là Đệ Tử

Quy và Cảm Ứng Thiên, Cảm Ứng Thiên, Đệ Tử Quy là thực hiện Thập Thiện Nghiệp Đạo, điều này mới quan trọng. Cho nên làm được một trăm phần trăm Đệ Tử Quy, không có ai niệm Phật mà không vãng sanh.

Hỏi: Có một sư cô phát nguyện giảng kinh, chuyên hoằng Tịnh độ, lợi ích chúng sanh. Sư cô muốn thọ giới Tỳ-kheo ni, nhưng lo sau khi thọ giới rồi không thể làm được điều giới luật là “ra ngoài nhất định phải có người đồng hành”. Xin hỏi liệu có nên đi thọ giới không?

Đáp: Sự việc này, khi chúng tôi giảng kinh đã từng nói rất nhiều, thọ giới cũng không đắc giới. Trước hết tôi hỏi bạn, Đệ Tử Quy, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp của bạn đã làm được chưa? Nếu những thứ đó đều chưa làm được thì thọ giới đó là giả. Y chiếu theo giáo huấn của Phật pháp, ba môn này làm được trước, sau đó mới thọ tam quy ngũ giới. Nó có thứ tự, giống như đi học vậy, lớp một, lớp hai, nó có thứ tự. Bạn xem Tịnh Nghiệp Tam Phước chính là nguyên tắc chỉ đạo cao nhất, “Hiếu dưỡng cha mẹ, phụng sự sư trưởng” là Đệ Tử Quy, “từ tâm không giết” là Cảm Ứng Thiên, “tu thập thiện nghiệp” là kinh Thập Thiện Nghiệp Đạo. Ba môn này làm được rồi thì mới có thể nâng lên đến bước thứ hai, bước thứ hai chính là cửa Phật, phía trước là thiện nam tử thiện nữ nhân của thế gian. Bước thứ hai là “thọ trì tam quy, đầy đủ các giới”, đó là tam quy ngũ giới, Sa-di Luật Nghi, thấy đều làm được rồi thì mới thọ giới Tỳ-kheo, Tỳ-kheo ni, đây là nâng lên trên có từng tầng bậc. Phía trước bạn chưa làm được những thứ này mà bỗng chốc đã nâng lên đến giới Tỳ-kheo ni thì là giả, không phải thật. Đây là lừa mình dối người, nhất định phải hiểu điều này.

Hỏi: Câu hỏi sau cùng, xin hỏi trong thời gian đi làm, công việc đã được xử lý ổn thỏa rồi, nếu vẫn có dư thời gian nhiều mà đi ra ngoài làm việc riêng thì có tính là trộm cắp không? Xã hội hiện nay rất tệ, nếu ra ngoài mà nói với lãnh đạo thì lãnh đạo cũng sẽ cảm thấy bạn thật kỳ lạ. Muốn nghiêm túc làm người, nhưng lại thường dẫn đến ánh mắt lạ thường của người khác. Xin lão pháp sư khai thị.

Đáp: Việc này phải có trí tuệ, tùy cơ ứng biến, Phật pháp không có pháp nhất định, chúng ta ở trong đời sống, hoàn cảnh rất phức tạp, phải có trí tuệ để phân biệt, phải có năng lực ứng biến. Cho nên biểu pháp trong cửa Phật, bạn xem biểu pháp của Tứ Đại Thiên Vương, bạn từ chỗ này mà học được, bạn sẽ hiểu được phải nên làm như thế nào. Đông Phương Trì Quốc Thiên Vương là dạy bạn nghiêm túc gánh vác, gánh vác tận trách nhiệm, đây là điều mà Đông Phương Thiên Vương dạy. Nam

Phương Thiên Vương dạy bạn là tăng trưởng, tăng trưởng chính là tiến bộ, mỗi ngày một đôi mới, mỗi năm có tiến bộ, mỗi tháng có tiến bộ. Vị thứ ba là Tây Phương Quảng Mục Thiên Vương, là dạy bạn ứng biến, thứ trên tay Tây Phương Thiên Vương cầm là ròng hoặc rắn, ròng rắn là đại biểu cho biến hóa, là tâm của con người, xã hội thiên biến vạn hóa. Trên tay phải cầm một viên minh châu, viên minh châu này đại biểu cho bất biến, trong biến hóa có nguyên tắc bất biến, nắm bắt được nguyên tắc bất biến thì có thể ứng phó với thiên biến vạn hóa. Nguyên tắc bất biến này là gì? Trước đây chúng tôi từng giảng qua, tâm thuần tịnh thuần thiện, bạn sẽ có thể ứng phó được, sẽ ứng phó rất tốt, sẽ làm được rất viên mãn. Bắc Phương Thiên Vương, cầm trên tay là chiếc dù, đề phòng tất cả ô nhiễm, bạn biết đề phòng ô nhiễm tinh thần, biết đề phòng ô nhiễm vật chất.

Bạn xem Tứ Đại Thiên Vương đều dạy cho bạn rồi, bạn biết phải nên đi làm như thế nào. Cho nên không học không được, nhất định phải học nghiêm túc, giảng một lần cho bạn thì bạn sẽ không khởi tác dụng, đâu có chuyện sau khi nghe một lần liền học được ngay? Đó là thiên tài, đó không phải là phàm phu. Phàm phu thì thế nào? Nói chung phải ngàn lần, vạn lần họ mới thật sự nghe hiểu được. Bạn đưa ra những vấn đề này, tôi ở đây trả lời cho bạn, bạn có thật sự làm cho rõ ràng, làm cho tường tận hay không? Hoàn toàn xem ở chỗ tâm của bạn có thành kính hay không? Điều này Ấn Tổ đã nói, một phần thành kính thì bạn lĩnh hội được một phần, mười phần thành kính thì bạn sẽ hiểu được mười phần. Không thành kính thì sau khi nghe rồi sẽ quên hết sạch sành sanh. Cảnh giới hiện tiền vẫn là theo căn bệnh cũ, tập khí cũ của bạn mà ứng phó, bạn chẳng dùng được mảy may gì, những điều này chính bạn nhất định phải ở trong đời sống thường ngày mà thể nghiệm được. Đặc biệt ở trong thời đại này, học Phật là một công trình lâu dài, nó không phải là trong thời gian ngắn, là một công trình lâu dài, thật sự là sống đến già học đến già, học không hết.

Hôm nay thời gian đã hết. Các câu hỏi của chúng ta đã được trả lời viên mãn.